

В. Ю. Стрілець,
д. е. н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавський університет економіки і торгівлі

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9729-9210>

А. В. Артеменко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавський університет економіки і торгівлі

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9932-7542>

В. Р. Соколовський,

аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-4344-9964>

Б. В. Гащенко,

аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6104-6282>

Д. А. Сичук,

студентка, Полтавський університет економіки і торгівлі

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9087-2027>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.16.129

ВПЛИВ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ НА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЮ РИНКУ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ: КЕЙС КОМПАНІЇ TESLA, INC. В УКРАЇНІ

V. Strilets,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of International Economics and International Economic Relations, Poltava University of Economics and Trade

A. Artemenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economics and International Economic Relations, Poltava University of Economics and Trade

V. Sokolovskyi,

Postgraduate Student, Poltava University of Economics and Trade

B. Harashchenko,

Postgraduate Student, Poltava University of Economics and Trade

D. Sychuk,

Student, Poltava University of Economics and Trade

THE IMPACT OF GREEN INNOVATIONS ON THE INTERNATIONALIZATION OF THE ELECTRIC VEHICLE MARKET: THE CASE OF TESLA, INC. IN UKRAINE

Метою статті є з'ясування того, як "зелені" інновації визначають траєкторії інтернаціоналізації ринку електромобілів на прикладі діяльності транснаціональної корпорації Tesla, Inc. в Україні, а також оцінка привабливості українського ринку в умовах воєнного стану та євроінтеграційного курсу. Використано методи контент-аналізу, порівняльного та структурно-логічного аналізу, елементів сценарного підходу для виявлення можливостей і ризиків виходу Tesla на

український ринок. Результати дослідження доводять, що зелені інновації (енергоефективні акумулятори, інтегровані енергетичні рішення Tesla Energy, мережа швидкісних зарядних станцій, програмні продукти з високою маржинальністю) формують стійку регуляторну та технологічну перевагу компанії на глобальних ринках і знижують бар'єри для інтернаціоналізації в юрисдикціях із високими екологічними вимогами, зокрема в країнах ЄС і потенційно — в Україні. Наукова новизна полягає у поєднанні PESTLE-рамки з концептом "зелених" інновацій як ключового драйвера інтернаціоналізації, а також у позиціонуванні Tesla як постачальника комплексної енерго— та транспортної екосистеми, а не лише виробника електромобілів, у специфічному контексті повоєнної відбудови України.

Abstract. The purpose of this article is to determine how green innovations shape the trajectories of electric vehicle market internationalization, using the case of Tesla, Inc. in Ukraine, and to assess the attractiveness of the Ukrainian market under martial law and the EU integration course. Methods of content analysis, comparative and structural-logical analysis, and elements of a scenario approach were used to identify the opportunities and risks of Tesla's market entry in Ukraine. The results of the study show that green innovations (energy-efficient batteries, integrated energy solutions via Tesla Energy, fast-charging Supercharger networks, and high-margin software products) provide the company with stable regulatory and technological advantages in global markets and reduce barriers to internationalization in jurisdictions with high environmental requirements, particularly in EU countries and potentially in Ukraine. Despite a sharp GDP decline in 2022 and ongoing security risks, the Ukrainian market demonstrates gradual recovery, macroeconomic stabilization, and structural demand for environmentally friendly solutions within the reconstruction framework, creating a "window of opportunity" for Tesla to deploy its ecosystem-based products (EVs + home/industrial energy storage systems + renewable energy sources). The scientific novelty lies in combining the PESTLE framework with the concept of green innovations as a key driver of internationalization and in positioning Tesla as a provider of an integrated energy and transport ecosystem, rather than merely an EV manufacturer, within the specific context of Ukraine's post-war reconstruction. The practical significance of the study is reflected in the formulation of priorities for public policy (harmonization of regulations with the EU, support for charging infrastructure, localization of service and after-sales support) and for Tesla's business strategies (partnerships with local energy operators, participation in "green" reconstruction programs, creation of a service and logistics hub).

Ключові слова: зелені інновації, інтернаціоналізація, ринок електромобілів, Tesla, Inc., екологічні технології, відновлювана енергетика, PESTLE-аналіз.

Key words: green innovations, internationalization, electric vehicle market, Tesla, Inc., environmental technologies, renewable energy, PESTLE analysis.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах глобалізації та активної трансформації міжнародних економічних відносин зростає значення інноваційних галузей, зокрема ринку електромобілів, який стає одним із ключових напрямів сталого розвитку та "зеленої" економіки. Світові тренди з декарбонізації, цифровізації та переходу до відновлюваних джерел енергії зумовили зростання попиту на екологічно чистий транспорт, що, у свою чергу, активізувало процеси інтернаціоналізації в автомобільній промисловості.

Ринок електромобілів є яскравим прикладом нової хвилі глобальних технологічних зрушень, у межах якої провідні транснаціональні компанії, такі як компанія Tesla, Inc., відіграють роль не лише виробників, а й

агентів трансформацій у міжнародному економічному середовищі. Компанія Tesla Inc., завдяки інноваційному потенціалу, глобальній бізнес-стратегії та здатності до формування споживчих тенденцій, стала символом нової епохи в автомобільному секторі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження впливу зелених інновацій на інтернаціоналізацію ринку електромобілів в умовах глобального екологічного порядку денного набуває дедалі більшої актуальності. Зокрема, Стрілець В. Ю., Гаращенко Б. В. та Соколовський В. Р. розглядають зелені інновації як каталізатор інноваційних змін в системі управління підприємством, акцентуючи увагу на стратегічній ролі екологічних підходів у трансформації бізнесу [7]; Арфі В. Б., Хіккерова Л., Сау Ж. М. аналізують вплив зовнішніх джерел знань на ефективність зе-

лених інновацій та їхній зв'язок із результативністю підприємств [9]; Жанг Дж. та ін. досліджують значення екологічного регулювання, здатності до поглинання зелених знань і технологій у контексті стратегій інноваційного розвитку [15]; Стрілець В. Ю., Соколівський В. Р. і Сокіл А. А. пропонують новітню класифікацію зелених інновацій у бізнесі, яка дозволяє структурувати екологічні підходи за рівнем їхнього стратегічного впливу [8]; у щорічному звіті компанії Tesla, Inc. наголошується на важливості зелених технологій як основи для розширення глобальної присутності компанії та підвищення її сталості [12]; згідно з аналітичним оглядом ринку електромобілів в Україні (UAMarket Auto), зростання інтересу до "зелених" транспортних засобів створює сприятливі умови для інтернаціоналізації лідерів галузі, таких як компанія Tesla, Inc. [2]; експерти Міжнародного енергетичного агентства відзначають, що ринки, що розвиваються, зокрема український, демонструють значний потенціал для розвитку екологічно орієнтованого транспорту в межах глобальних стратегій декарбонізації [11].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даного дослідження є аналіз процесів інтернаціоналізації ринку електромобілів на прикладі діяльності транснаціональної корпорації Tesla, Inc. в Україні, з урахуванням впливу глобальних тенденцій на внутрішній економічний контекст. Особливу увагу приділено ролі компанії Tesla, Inc. як драйвера технологічних та структурних змін на перетині глобального і національного рівнів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах лібералізації зовнішньоекономічної політики та прагнення інтегруватися до європейського та глобального ринку, Україна розпочала активне освоєння сфери електромобільності. Попри наявні інфраструктурні, фінансові та регуляторні виклики, національний ринок демонструє зростаючу зацікавленість у використанні електротранспорту, що створює передумови для адаптації міжнародного досвіду.

У зарубіжному науковому середовищі тривають активні дискусії щодо трактування поняття "зелені інновації". Під цим терміном зазвичай розуміють технологічні новації, спрямовані на охорону навколишнього середовища, мінімізацію забруднення, скорочення обсягів відходів та підвищення енергоефективності [9]. Такі інновації сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємств завдяки зниженню витрат і негативного впливу на довкілля. Окрім цього, зелені інновації зміцнюють конкурентоспроможність компаній, сприяють формуванню позитивного іміджу бренду та залученню нових споживачів. Вони тісно пов'язані з практи-

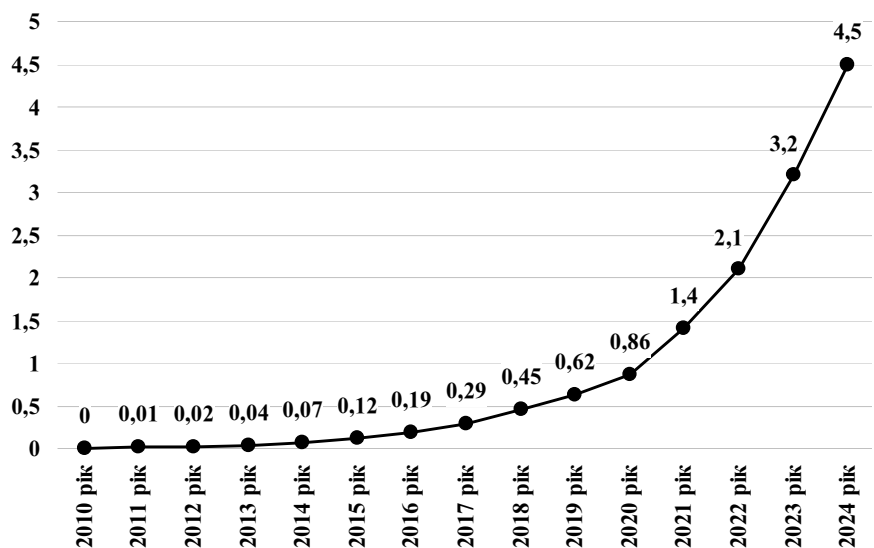

Рис. 1. Динаміка зростання частки електромобілів у світовому парку легкових автомобілів за період з 2010 по 2024 рік, %

Джерело: [13].

ками екологічного корпоративного управління та реалізацією екологічних стратегій компаній [15]. Під зеленими інноваціями розуміємо нововведення, технології, продукти або практики, які спрямовані на зниження негативного впливу на довкілля і підвищення сталості. Вони передбачають розвиток нових або поліпшення існуючих процесів з метою зменшення використання природних ресурсів, зниження викидів шкідливих речовин, збільшення енергоефективності, поліпшення управління відходами та сприяння відновлюваній енергетиці [7].

Зелені інновації в електромобілях впливають і на фінансово-економічні результати підприємств: зменшення виробничих витрат через енергоефективність, відкриття нових ринкових ніш, підвищення інвестиційної привабливості компаній, що працюють у сфері "зеленого" транспорту, отримання податкових пільг та державної підтримки [8].

Електромобілі є яскравим прикладом зелених інновацій, оскільки вони спрямовані на мінімізацію негативного впливу транспорту на довкілля. Їхній розвиток базується на екологічно орієнтованих технологіях, таких як:

- використання електричної тяги замість двигунів внутрішнього згоряння (зменшення викидів CO₂),
- акумулятори нового покоління, що забезпечують більшу енергоефективність і тривалість експлуатації,
- застосування вторинної сировини та екологічних матеріалів при виробництві,
- інтеграція з відновлюваними джерелами енергії (напр., зарядка від сонячних панелей),
- цифрові рішення, які оптимізують витрати пального, маршрутів і технічне обслуговування [1; 2; 3; 5; 6].

Динаміка зростання частки електромобілів у світовому парку легкових автомобілів за період з 2010 по 2024 рік підтверджує глобальну тенденцію до електрифікації транспорту. Якщо у 2010 році електрокари становили лише 0% від загальної кількості легкових автомобілів, то вже у 2020 році ця частка досягла 0,86%, у

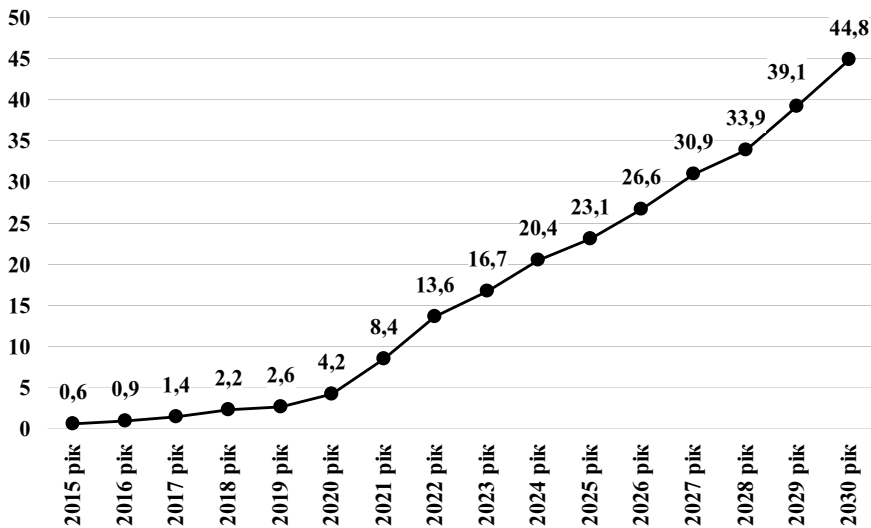

Рис. 2. Глобальна частка ринку електромобілів у продажах легкових автомобілів у період з 2015 по 2023 рік, з прогнозом до 2030 року, %

Джерело: [13].

2022 році — 2,1%, а за прогнозами на 2024 рік вона сягне 4,5%. Це майже в 225 разів більше, ніж у 2011 році (0,01%) (рис. 1) [13].

Такий стрімкий ріст свідчить про системну зміну глобальних пріоритетів в автомобільній галузі — від традиційних двигунів внутрішнього згоряння до екологічно чистих технологій. Збільшення частки електромобілів є не лише індикатором технічного прогресу, а й важливою складовою нової архітектури міжнародних економічних відносин, орієнтованої на досягнення цілей сталого розвитку, зниження вуглецевого сліду та диверсифікацію енергетичних джерел.

Зростання глобальної частки електромобілів у структурі продажів легкових автомобілів є ще одним переконливим свідченням зміни парадигми у сфері міжнародної автомобільної торгівлі. У 2015 році частка електромобілів у загальному обсязі продажів становила лише 0,6%, однак уже у 2021 році цей показник досяг 8,4%, а у 2023 році — 16,7%, тобто зріс майже у 28 разів за вісім років (рис. 2) [13].

Прогнози до 2030 року засвідчують ще більш амбітну динаміку: очікується, що електромобілі становити-

муть 44,8% усіх проданих легкових авто у світі [13]. Це означає, що майже кожен другий новий автомобіль на глобальному ринку буде електричним. Така трансформація означає не лише технологічні зрушення, але й кардинальні зміни у міжнародних економічних відносинах: від ланцюгів постачання до торговельної політики, від енергетичної безпеки до екологічного регулювання.

У цьому контексті дослідження процесів інтернаціоналізації ринку електромобілів, зокрема через призму діяльності таких транснаціональних компаній, як Tesla, Inc., набуває особливої ваги. Воно дозволяє глибше зрозуміти механізми формування глобального попиту, адаптації локальних ринків до міжнародних стандартів, а також потенціал країн, таких як Україна, інтегруватися до нової парадигми світового автомобілебудування.

Зростання глобального попиту на електрокари безпосередньо впливає і на формування внутрішнього попиту в країнах, що інтегруються у світову економіку, зокрема — в Україні. У цьому контексті досвід провідних транснаціональних корпорацій, таких як компанія Tesla, Inc., є надзвичайно цінним для адаптації та формування конкурентоспроможної моделі розвитку національного ринку електромобільності.

Зелені інновації є ключовим компонентом глобальної інтернаціоналізаційної стратегії компанії Tesla, Inc. Розробка енергоефективних акумуляторів, розширення зарядної інфраструктури (мережа Supercharger), впровадження екосистемних рішень (Tesla Energy) дозволяють компанії ефективно адаптуватися до екологічних стандартів різних країн. Це спрощує вихід Tesla на нові ринки, де діють суворі вимоги до викидів та енергоспоживання, зокрема в ЄС, Північній Америці та потенційно — в Україні. Наприклад, моделі компанії Tesla, Inc. сертифіковані за стандартами WLTP та EPA, що відповідає екологічним критеріям для пільгового ввезення у низку країн. Завдяки "зеленим" технологіям компанії Tesla, Inc. отримує не лише технологічну, але й регуляторну перевагу, яка знижує бар'єри для інтернаціоналізації [12].

У рейтингу Fortune 500 за 2025 рік компанія Tesla, Inc. займає 43-тє місце серед найбільших компаній США за загальним обсягом доходу [10]. Це означає незначне зниження на три позиції порівняно з попереднім роком, що пов'язано з незначним зменшенням річного доходу, який склав приблизно 97,7 мільярда доларів. Попри це, компанія Tesla, Inc. залишається однією з найвпливовіших і найпомітніших компаній як в автомобільному, так і в технологічному секторах США [12].

Таблиця 1. Основні види діяльності компанії Tesla, Inc. у 2024 році

Вид діяльності	Опис	Частка доходу, %
Виробництво електромобілів	Продаж моделей S/3/X/Y, Cybertruck, Tesla Semi	70
Генерація та зберігання енергії	Сонячні панелі, Solar Roof, Powerwall, Megapack	15
Програмне забезпечення (FSD, Autopilot тощо)	Підписки на FSD, автопілот, оновлення ПЗ	5
Мережа Supercharger	Плата за використання зарядних станцій	3
Послуги та інше	Продаж б/в авто, ремонт, страхування, мобільні додатки	7
Розробка акумуляторних елементів	Внутрішні R&D, виробництво на Gigafactory (не дає прямого доходу)	0

Джерело: складено на основі [12].

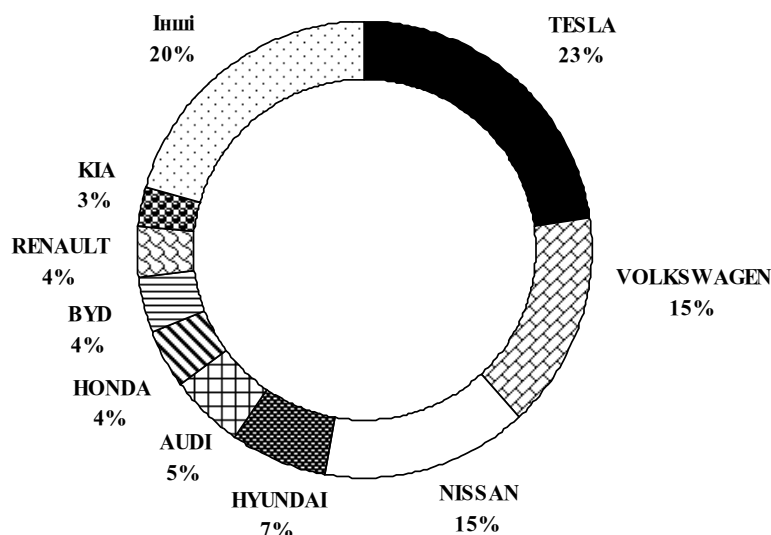

Рис. 3. Топ марок електроавто, ввезених в Україну у 2024 році, % у структурі

Джерело: складено на основі [2; 6].

У 2024 фінансовому році компанія Tesla, Inc. зосереджує основну частину своєї діяльності на виробництві електромобілів, що забезпечує близько 70% загального доходу (табл. 1) [12]. Це свідчить про те, що автопромисловість залишається її ключовим бізнес-напрямом. Водночас компанія Tesla, Inc. активно розвиває напрям енергогенерації та зберігання енергії — продаж сонячних панелей, Powerwall і Megarack приносить приблизно 15% доходу, демонструючи прагнення компанії до диверсифікації та участі в енергетичному переході. Загалом, компанія Tesla, Inc. демонструє стратегію поступового переходу від класичного виробника авто до високотехнологічної енергетичної та програмної компанії з власною замкнутою екосистемою [12].

У контексті України "зелені" інновації Tesla, Inc. створюють нові можливості для інтеграції національного ринку в глобальні ланцюги вартості. Висока енергоефективність, можливість автономного використання електромобіля із сонячними панелями та низькі витрати на обслуговування сприяють його поширенню навіть за умов недостатньо розвиненої інфраструктури.

Інновації Tesla, Inc. — зокрема ефективні акумулятори, нульові викиди, енергоощадні Gigafactory та використання відновлюваної енергії — забезпечують відповідність суворим екологічним стандартам ЄС, Південної Кореї, Японії та Канади. Це зміцнює довіру до бренду, сприяє споживчій лояльності та спрощує вихід на нові ринки, включаючи український, де зростає попит на екологічний транспорт в умовах енергетичного переходу [12].

З боку держави діють певні стимули — звільнення електромобілів від ПДВ та мита, спрощене оформлення, а також проєкти щодо розвитку зарядних станцій. Проте відсутність локальної сервісної мережі компанії Tesla, Inc., складнощі з гарантійним обслуговуванням та покриттям програмного забезпечення створюють обмеження для ширшого входження бренду на український ринок. Попри це, у 2023—2024 рр. спостерігається стабільне зростання кількості ввезе-

Таблиця 2. Порівняльні характеристики компанії Tesla, Inc. із найбільшими конкурентами у 2024 році

Показник	Tesla (США)	BYD (Китай)	Volkswagen Group (Німеччина)	General Motors (США)
Тип компанії	Публічна	Публічна	Публічна	Публічна
Дохід, млрд дол.	97,7	107	348	187
Чистий прибуток, млрд дол.	7,1	5,6	5,5	6,0
Загальні активи, млрд дол.	105	94,4	681	279,8
Кількість працівників, осіб	140 000	700 000	683 000	162 000
Ринкова вартість, млрд дол.	785	115	49	51–52

Джерело: складено на основі [10].

них моделей Tesla (переважно Model 3 та Model Y) через приватний імпорт [6], що свідчить про наявність попиту з боку прогресивної частини українських споживачів, орієнтованих на інновації та екологічність (рис. 3).

Компанія Tesla, Inc. стикається з серйозною конкуренцією з боку кількох глобальних автовиробників, які активно виходять на ринок електромобілів, зокрема й в Україні (табл. 1).

General Motors трансформується у напрямку електромобільного майбутнього завдяки платформі Ultium, охоплюючи сегмент EV через бренди Chevrolet, Cadillac і підрозділ Cruise. В Україні GM представлена імпортованими авто, переважно Chevrolet, тоді як електромобілі ще не набули поширення.

Volkswagen Group інвестує в електрифікацію через бренди Volkswagen, Audi та Porsche. Моделі на кшталт VW ID.4, Audi Q4 e-tron і Taosan уже з'явилися в Україні, де попит на електромобілі зростає.

Китайська BYD, один із головних глобальних конкурентів Tesla, Inc., просувається завдяки доступним моделям, виробництву акумуляторів і державній підтримці. В Україні бренд лише починає експансію, з'являючись через незалежних дилерів.

Таблиця 3. PESTLE-аналіз України як перспективного ринку для розширення діяльності компанії Tesla, Inc.

Політичне середовище	Економічне середовище	Соціо-культурне середовище
Ключові виклики: Тривалі загрози безпеці та непередбачуваність через військову агресію Необхідність послідовного впровадження антикорупційної політики Ризик політичної втоми серед країн-донорів Ключові можливості: Зростання геополітичного значення Посилення інтеграційних перспектив з ЄС та НАТО Зростаюче міжнародне визнання та підтримка	Ключові виклики: Інфляція (приблизно 10–14 %) та слабкий внутрішній попит Руїнування інфраструктури (дороги, порти, енергетична мережа) Безробіття (близько 20 %) та нестача робочої сили в ключових секторах Ключові можливості: Відкриття ринків ЄС Масштабне відновлення інфраструктури та енергетики Зростаючий інтерес іноземних інвесторів до довгострокового відновлення	Ключові виклики: Скорочення населення та міграція кваліфікованої робочої сили Перевантаження систем охорони здоров'я та освіти Соціальна травма та криза психічного здоров'я Ключові можливості: Зміцнення національної ідентичності та єдності Активна участь діаспори у відбудові країни Повернення мігрантів, підтримані інвестиційними та житловими програмами
Технологічне середовище	Правове середовище	Екологічне середовище
Ключові виклики: Руїнування телекомунікаційної та енергетичної інфраструктури Відтік талантів до ЄС та Північної Америки Обмежений доступ до капіталу для інновацій Ключові можливості: Відбудова із використанням «розумних» технологій (наприклад, смарт-міста, зелена енергетика) Партнерства з технологічними компаніями ЄС Розвиток цифрової освіти та підготовка кадрів	Ключові виклики: Забруднення водних джерел, річок і сільськогосподарських угідь Невибухлі боеприпаси та потреба у відновленні земель Енергетична нестабільність через пошкодження об'єктів відновлюваної та ядерної енергетики Ключові можливості: Гармонізація екологічного регулювання з нормами ЄС Інвестиції у відновлювану енергетику та зелене будівництво Потенціал України як експортера зеленої енергії (наприклад, водню)	Ключові виклики: Повільна судова реформа та слабе виконання законів Корупційні ризики у сфері державних закупівель та використанні бюджетних коштів Бюрократичні перепони у малих громадах Ключові можливості: Гармонізація законодавства з ЄС Зростання захисту інвесторів завдяки міжнародним угодам Розвиток цифрових юридичних послуг для підвищення прозорості

Джерело: складено автором.

Tesla, Inc. вирізняється цілісною екосистемою — від електромобілів до енергозберігаючих рішень, що інтегруються з розумними мережами. Це забезпечує їй стратегічні переваги на ринках, орієнтованих на декарбонізацію, зокрема в Україні, яка підтримує цілі Європейського зеленого курсу.

Україна є перспективним ринком для автомобільного бізнесу, хоча стикається з рядом викликів (табл. 3). З початку повномасштабного вторгнення Росії у лютому 2022 року країна діє в умовах воєнного стану. Водночас зберігається ефективне державне управління, функціонують громадянські інституції, триває децентралізація та працює парламент. Висока підтримка Президента Володимира Зеленського та широка міжнародна допомога (ЄС, США, НАТО) зміцнюють легітимність влади. Статус кандидата на вступ до ЄС сприяє гармонізації політики та модернізації управління. Хоча корупція залишається проблемою, спостерігається поступ під впливом громадського тиску й підтримки західних партнерів.

У 2022 році економіка України скоротилася більш ніж на 30 %, однак у 2023—2024 роках демонструє поступове відновлення (очікуване зростання ВВП у 2024 році — близько 4,5 %). Основні драйвери — експорт агропродукції, IT-послуги та міжнародна допомога. Незважаючи на інфляцію та коливання курсу

гривні, НБУ забезпечив макроекономічну стабільність. План відновлення передбачає понад \$400 млрд інвестицій.

Соціально-культурне середовище характеризується демографічною кризою: переміщення населення, старіння, мобілізація. Проте суспільство зберігає високу стійкість і громадянську активність, зокрема серед молоді та волонтерів. Діаспора підтримує економіку через перекази, адвокацію та бізнес-зв'язки.

Попри війну, Україна зберігає розвинену цифрову екосистему. Застосунок "Дія" слугує прикладом е-врядування, а IT-сектор функціонує завдяки віддаленій роботі. Зміцнилися кібербезпекові можливості через співпрацю з міжнародними партнерами.

Війна завдала значної шкоди довкіллю: забруднення ґрунтів, вод, вирубка лісів, пожежі. Проте Україна залишається прихильною до Європейського зеленого курсу, інтегруючи принципи сталого розвитку у відновлення, зокрема в енергетиці та агросекторі.

PESTLE-аналіз України як перспективного ринку для Tesla, Inc. свідчить, що попри воєнний стан та безпекові ризики, країна зберігає політичну стабільність, проводить реформи та отримує потужну підтримку з боку ЄС, США та інших партнерів, що підвищує її інвестиційну привабливість. Економіка поступово відновлюється після кризи 2022 року, зростаючи завдяки екс-

Таблиця 4. Ключові переваги компанії Тесла для входження на українських ринок

Перевага	Опис
Вражаюча стратегія найму	Компанія Tesla, Inc. приваблює найкращі таланти завдяки репутації інноваційної компанії, формуючи висококваліфіковану команду, віддану місії компанії. Пріоритетність технічної експертизи та бачення дозволяють підтримувати конкурентну перевагу в умовах технологічного прогресу.
Сильний бренд і висока ринкова капіталізація	Бренд Tesla асоціюється з інноваціями, стійкістю та передовими технологіями. Цей імідж у поєднанні з високою ринковою капіталізацією забезпечує впевненість інвесторів і доступ до ресурсів для масштабування та розширення.
Унікальне позиціонування бренду та маркетинг	Модель прямого продажу споживачеві, мінімальна залежність від традиційної реклами та потужна присутність у соцмережах відрізняють компанію Tesla, Inc.. Компанія позиціонує себе як преміум-бренд, що водночас є екологічним вибором для свідомих споживачів та ентузіастів технологій.
Феноменальна організаційна структура	Організаційна структура компанії Tesla, Inc. сприяє інноваціям завдяки плоскій ієрархії, що забезпечує швидке прийняття рішень і міжфункціональну співпрацю. Така гнучкість дозволяє компанії швидко адаптуватися до вимог ринку та технологічних змін.
Сильна інноваційна спроможність	Компанія Tesla, Inc. лідирує в галузі електромобілів завдяки проривам у сфері акумуляторів, автономного водіння та стійких енергетичних рішень. Постійні інновації дозволяють покращувати продукцію та зберігати випередження конкурентів, відповідаючи потребам ринку.

Джерело: складено на основі [12].

порту, розвитку ІТ-сектору та програмам відбудови — це створює можливості для іноземного бізнесу, зокрема Tesla.

Соціально-культурне середовище вирізняється стійкістю, активністю громадян і впливом діаспори, яка сприяє міжнародній інтеграції. Технологічно Україна залишається конкурентоспроможною завдяки цифровій екосистемі, е-врядуванню та кібербезпеці. У правовій сфері триває гармонізація з нормами ЄС, що важливо для захисту інвесторів. Екологічні втрати водночас стимулюють зелений перехід, відкриваючи можливості для технологій Tesla у сфері електромобілів, зарядної інфраструктури та відновлюваної енергії.

Щоб утримати та розширити позиції на українському ринку, компанії Tesla, Inc. потрібно або локалізувати свої сервіси, або активніше співпрацювати з партнерами для поширення інфраструктури та доступності авто (табл. 4).

Однією із найбільших конкурентних переваг компанії Tesla, Inc. безумовно є зелені інновації, що покращення батарей, зниження вартості виробництва, збільшення дальності ходу — все це дозволяє зробити електрокари більш доступними і ефективними. Інноваційні рішення у сфері швидкісної зарядки, "розумні" зарядні станції, інтеграція з "розумним" містом (smart city) — сприяють зручному використанню електрокарів. Компанії як Tesla, Inc. впроваджують цілі екологічні екосистеми, де електромобілі — лише один із компонентів. Наприклад, комбінація електрокарів з домашніми акумуляторами (Tesla Powerwall) та сонячними панелями формує повністю незалежну від викопного палива інфраструктуру.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження засвідчує, що зелені інновації відіграють ключову роль у процесах інтернаціона-

лізації компанії Tesla, Inc. як на глобальному рівні, так і в межах окремих національних ринків, таких як український. Технологічна досконалість, орієнтація на стійкий розвиток та впровадження інтегрованих енергетичних рішень створюють конкурентні переваги, які дозволяють компанії Tesla, Inc. успішно адаптуватися до екологічних, регуляторних та споживчих вимог різних країн.

Для українського ринку це означає появу не просто нового автовиробника, а постачальника комплексних екологічних рішень. Подальше посилення "зеленого курсу" України, розвиток зарядної інфраструктури та локалізація сервісу компанії Tesla, Inc. можуть сприяти формуванню нової екосистеми електромобільності, де компанія Tesla, Inc. потенційно стане одним з головних драйверів.

Література:

1. Близнюк А. Вплив інноваційних технологій на підвищення економічного ефекту в автомобільній галузі. Економіка та суспільство. 2023. № 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-33> (дата звернення: 29.07.2025).

2. Електромобілі в Україні: аналітичний огляд ринку. UAMarket Auto. Київ, 2024. URL: <https://uamarket-auto/analytics/ev-in-ukraine-2024> (дата звернення: 29.07.2025).

3. Європейський зелений курс: можливості та виклики для України. Центр економічного відновлення. Київ, 2021. 48 с. URL: <https://cer.org.ua/green-deal> (дата звернення: 29.07.2025).

4. Зелені інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Київ: Центр Разумкова; Заповіт, 2019. 112 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf (дата звернення: 29.07.2025).

5. Мирошніченко Г., Марина А., Чернишов О. Тенденції розвитку глобального автомобільного ринку.

Економіка та суспільство. 2024. № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-149> (дата звернення: 29.07.2025).

6. Опендатабот. Рекордну кількість електрокарів ввезли в Україну. 2024. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/electrocars-2024-5> (дата звернення: 29.07.2025).

7. Стрілець В. Ю., Гаращенко Б. В., Соколовський В. Р. Зелені інновації як каталізатор інноваційних змін в системі управління підприємством. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023. № 48. С. 76—81. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/48_2023ua/УЖНУ%20№48_2023.pdf (дата звернення: 29.07.2025).

8. Стрілець В. Ю., Соколовський В. Р., Сокіл А. А. Новітній підхід до класифікації зелених інновацій в бізнесі. Current challenges of science and education: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (15—17 січня 2024 р., м. Берлін, Німеччина). Берлін, 2024. С. 556—559. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/01/CURRENT-CHALLENGES-OF-SCIENCE-AND-EDUCATION-15-17.01.24.pdf> (дата звернення: 29.07.2025).

9. Arfi W. B., Hikkerova L., Sahut J. M. External knowledge sources, green innovation and performance. Technological Forecasting and Social Change. 2018. № 129. P. 210—220.

10. Fortune Global 500 — 2025 Ranking. Fortune Magazine. 2025. URL: <https://fortune.com/global500/> (дата звернення: 29.07.2025).

11. International Energy Agency. Global EV Outlook 2024. Paris: IEA, 2024. 143 p. URL: <https://www.iea.org/reports/global-ev-outlook-2024> (дата звернення: 29.07.2025).

12. Tesla Inc. Annual Impact Report 2023. Tesla Inc., 2024. 79 p. URL: https://www.tesla.com/ns_videos/2023-tesla-impact-report.pdf (дата звернення: 29.07.2025).

13. Statista. URL: <https://www.statista.com/> (дата звернення: 29.07.2025).

14. World Economic Forum. The Future of Electric Vehicles in Emerging Markets. Geneva: WEF, 2023. URL: <https://www.weforum.org/reports/> (дата звернення: 29.07.2025).

15. Zhang J., Liang G., Feng T., Yuan C., Jiang W. Green innovation to respond to environmental regulation: how external knowledge adoption and green absorptive capacity matter? Business Strategy and the Environment. 2019. № 29. P. 39—53.

References:

1. Blyzniuk, A. (2023), "The impact of innovative technologies on increasing the economic effect in the automotive industry", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 55. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-33>.

2. UAMarket Auto (2024), "Electric vehicles in Ukraine: market analytical overview", available at: <https://uamarket.auto/analytics/ev-in-ukraine-2024> (Accessed 25 Jul 2025).

3. Tsentral ekonomichnoho vidnovlennia (2021), *Yevropeyskyi zelenyi kurs: mozhlyvosti ta vykyky dlia Ukrainy* [European Green Deal: Opportunities and

Challenges for Ukraine], Kyiv, Ukraine, available at: <https://cer.org.ua/green-deal> (Accessed 25 Jul 2025).

4. Tsentral Razumkova (2019), *Zeleni investytsii u stalomu rozvytku: svitovy dosvid ta ukraïnskyi kontekst* [Green investments in sustainable development: global experience and the Ukrainian context], Zapovit, Kyiv, Ukraine, available at: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf (Accessed 25 Jul 2025).

5. Myroshnychenko, H., Maryna, A. and Chernyshov, O. (2024), "Trends in the development of the global automotive market", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-149>.

6. Opendatabot (2024), "A record number of electric vehicles were imported into Ukraine", available at: <https://opendatabot.ua/analytics/electrocars-2024-5> (Accessed 25 Jul 2025).

7. Strilets, V.Yu., Harashchenko, B.V. and Sokolovskiy, V.R. (2023), "Green innovations as a catalyst for innovative changes in the enterprise management system", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo"*, vol. 48, pp. 76-81, available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/48_2023ua/%D0%A3%D0%96%D0%9D%D0%A3%20%E2%84%9648_2023.pdf (Accessed 25 Jul 2025).

8. Strilets, V.Yu., Sokolivskiy, V.R. and Sokil, A.A. (2024), "A modern approach to the classification of green innovations in business", *Current challenges of science and education: Conference Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, Berlin, Germany*, 15—17 Jan 2024, pp. 556—559, available at: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/01/CURRENT-CHALLENGES-OF-SCIENCE-AND-EDUCATION-15-17.01.24.pdf> (Accessed 25 Jul 2025).

9. Arfi, W.B., Hikkerova, L. and Sahut, J.M. (2018), "External knowledge sources, green innovation and performance", *Technological Forecasting and Social Change*, vol. 129, pp. 210—220.

10. Fortune Magazine (2025), "Fortune Global 500 — 2025 Ranking", available at: <https://fortune.com/global500/> (Accessed 25 Jul 2025).

11. International Energy Agency (2024), *Global EV Outlook 2024*, Paris, France, available at: <https://www.iea.org/reports/global-ev-outlook-2024> (Accessed 25 Jul 2025).

12. Tesla, Inc. (2024), "Tesla Inc. Annual Impact Report 2023", available at: https://www.tesla.com/ns_videos/2023-tesla-impact-report.pdf (Accessed 25 Jul 2025).

13. Statista (2025), "Data from the official website", available at: <https://www.statista.com/> (Accessed 25 Jul 2025).

14. World Economic Forum (2023), *The Future of Electric Vehicles in Emerging Markets*, Geneva, Switzerland, available at: <https://www.weforum.org/reports/> (Accessed 25 Jul 2025).

15. Zhang, J., Liang, G., Feng, T., Yuan, C. and Jiang, W. (2019), "Green innovation to respond to environmental regulation: how external knowledge adoption and green absorptive capacity matter?", *Business Strategy and the Environment*, vol. 29, pp. 39—53.

Стаття надійшла до редакції 29.07.2025 р.